

naših imenih se mu je le tu in tam vrnila kaka napaka (npr. Cerknica polja, str. 159). V poglavjih h »Zgodovinski geomorfologiji krasa« in »Sedanje stanje v kraški geomorfologiji in njena vrednost« pripisuje najnovejšim dosežkom znanosti mnogo večji pomen, kot je to storil v že omenjenem sorodnem poglavju »Kras — Pomembne kraške regije severne poloble«. V primerjavi s tem Jennings mnogo bolj zaupa eksaktnim metodam, tudi hidrokemičnim meritvam. Pri tem zavzema kritično stališče do Corbelovih trditev o živahni koroziji v polarnem in slabi koroziji v tropskem krasu.

Jenningsov Kras vzbuja vtis solidno in zelo zgoščeno napisane monografije, ki ji vrednost povečujejo številne dobro izbrane ilustracije. Kot univerzitetni učbenik je priporočljiv zlasti zato, ker ni pretirano razsežen.

I. Gams

Sweeting, M. M., Karst Landforms. Založba Macmillan, London—Basingstoke, 1972. 362 strani večjega formata, čez 200 skic in fotografij.

Tudi knjigo Kraški relief je napisal pripadnik angleške krasoslovne šole in sicer znana kraška morfologinja M. M. Sweeting. Vendar je med njeno in Jenningsovo knjigo opazna razlika. Snov je rahlo drugače razporejena in sledijo si poglavja: kraške kamnine, procesi, površinske oblike, sledijo ponori, jame, jamski sedimenti, nakar se preselimo spet na kraško površje v poglavjih kraška polja, izviri, kraška hidrologija, tipi krasa, kraški cikli. Največja razlika v primerjavi z Jenningsom pa je v tem, da Sweetingova podrobneje navaja izsledke kraških študij, tudi take, do katerih zavzema kritično stališče, vendar jih sicer ne vklaplja v celoto. Iz razprav čisto povzema nacionalna imena. Od slovenskih imen za kraške pojave tako zasledimo kotlič, požiralnik, ponikvo, ponor, vodonos, brezno, jamo itd. Ker je avtorici pri tem knjiga močno narasla, presega značaj univerzitetnega učbenika.

Jennings kot Sweetingova v uvodu v svojo knjigo potožita, da jima zaradi neznanja jezikov ni dostopna slovanska kraška literatura. Kjer pa le moreta, se je poslužujeta, Sweetingova celo bolj kot Jennings. Temeljiteje je tudi izrabila gradivo, ki ga je sprejela kot udeleženka IV. mednarodnega speleološkega kongresa, ki je bil l. 1965 v Ljubljani in Jugoslaviji. Mnogo bolj kot Jennings se je naslonila na Cvijičeve študije, ki jim zaupa bolj kot večina mlajših krasoslovcev v Jugoslaviji.

Med najbolj temeljita poglavja spada razpravljanje o kemični sestavi in klasifikaciji apnencev — na tem področju je avtorica dosegla v krasoslovju mednarodni ugled — in o koroziji. Sweetingova spada v modernem krasoslovju med najbolj goreče zagovornike korozije kot glavnega modelatorja krasa. Na str. 6 pravi dobesedno: »Ta knjiga se ukvarja pretežno z reliefom v masivnih apnencih, ki je nastal v glavnem s korozijo in sorodnim procesom. Relief v razmeroma nečistih in manj masivnih apnencih in ta, ki je nastal v zvezi z drugimi procesi kot denudacija, je le na kratko omenjen.« Torej je kraški relief obravnavan pretežno kot korozijski relief. Kljub temu pa dejavniki, ki poleg korozije vplivajo na tvorbo krasa, niso zanemarjeni. Obravnavani so predvsem kot pogoji za korozijo. Delitev na čiste in nečiste oziroma na masivne in nemasivne apnence razumemo, če poznamo angleški kras, kjer vsi apnenci niso kraški. Vprašanje je, koliko niso tega krivi tudi klimatski dejavniki. Pri Sweetingovi in Jenningsu, ki sta oba zagovornika korozije, pa je za kras osnovno posebno, kraško vodno pretakanje.

Pred dvema leti sta izšli dve knjigi ruskega krasoslovca G. A. Maksimoviča iz Perma: Osnove krasoslovja. O prvi knjigi je Geografski vestnik poročal v letniku XXXVII — 1966, o drugi pa v letniku XLIII — 1971 (str. 175). Zdaj smo dobili še dva odlična krasoslovna učbenika. Vse tri odlikuje obilica gradiva in obsežen pregled po svetovni literaturi. V Maksimovičevi knjigi je težišče premaknjeno bolj na sovjetske dosežke, pri Jenningsovi in Sweetingovi bolj na dosežke v angleškem znanstvenem krogu. Tudi pri dokumentaciji je dajal vsak avtor prednost domačim kraškim pojavom. Prav zato pomenijo

omenjeni učbeniki temelje modernega krasoslovja in se medsebojno dopolnjujejo.

Jugoslovani smo do nedavna lahko med temeljna dela šteli predvsem samo Cvijičeva krasoslovna dela. Po izidu omenjenih treh učbenikov smo dolžni, da se pri teoretskem krasoslovju poslužujemo v prav tolikšni ali v še večji meri tujih učbenikov. Tempora mutantur...

Ivan Gams

Nekaj novosti iz agrarno-geografske književnosti

Agricultural Typology and Land Utilisation. Studies carried out with a financial contribution of the «Consiglio nazionale delle ricerche», Rome. Center of Agricultural Geography, Institute of Agricultural Economy and Policy, University, Academy of Agricultural Sciences and Humanities, Verona, Italy, 1972. Strani 448.

Publikacija, ki je posvečena spominu medtem umrlega italijanskega geografa Fernanda Gribaudija, predstavlja zbornik razširjene konference komisije za agrarno tipologijo Mednarodne geografske unije, ki je kot četrta po vrsti zasedala v Veroni od 28. septembra do 2. oktobra 1970 pod predstvom prof. J. Kostrowickega in pod organizacijsko skrbjo prof. Vanzettija, ravnatelja Inštituta za agrarno ekonomijo in politiko ter Centra za agrarno geografijo pri Akademiji za agrarne vede v Veroni. Na konferenci, o kateri smo v »Geografskem vestniku« že poročali in ki se je udeležilo tudi 5 geografov iz Jugoslavije, so sodelovali tudi zastopniki FAO iz Rima (D. Christodoulou in S. Kawakatsu). V publikaciji so objavljeni referati vseh prisotnih udeležencev, razen tega pa tudi tistih (med njimi največ sovjetskih), ki tja niso dopotovali, a so poslali referate, ki so jih organizatorji razmnožili in izročili udeležencem. Pri prvi skupini so objavljeni tudi diskusijski prispevki.

Ta prva skupina obsega tele prispevke: F. Lechi (Padova), Farm and region in agricultural typology. — J. W. Birch (London), Farming systems as resource systems. — R. D. Laird, B. A. Laird, Sung Il Choi (Lawrence, Kansas), The impact of farm size management upon production efficiency in Soviet and Eastern European Agriculture. — D. A. Christodoulou (FAO, Rim), Towards a typology of land tenure and land reform: some relevant issues. — I. Crkvenčič — Vl. Klemenčič (Jugoslavija) The social-geographical factors in forming the types of land utilization. — H. Bowen-Jones (Durham, Vel. Britanija), The measurement of land labour productivity. — S. Kawakatsu (FAO, Rim), Crop production index numbers and their additive explanatory components. — R. J. C. Munton (London), Farm system classification: a use of multivariate analysis. — J. W. Aitchinson (Aberystwith), The farming system of Wales. H. F. Gregor (Davies, California), Plantation farming on the subtropical margins. A model-farm approach. — H. Ishida (Hirošima, Japonska), Peasant agriculture in India. — M. Ishii (Tokio), Factors effecting the changing regional patterns of Japanese agriculture. — R. S. Odingo (Nairobi), Typological problems in a changing subsistence agriculture in Kenya. — J. Kostrowicki, R. Szecešny (Varšava), A new approach to the typology of Polish Agriculture. — J. Bonnamour (Pariz), Essai de typologie économique des systèmes d'exploitation en France. — W. Stola (Varšava), La typologie agricole d'une mesorégion. Comparaison des résultats obtenus par deux méthodes différentes. — I. Velcea (Bukarešta), La régionalisation viticole de la Roumanie. — G. Brasseur (Pariz), L'exploitation agricole dans les pays de savane de l'Afrique de l'Ouest. — J. I. Romanowski (Seattle, ZDA), Application to Midwestern and Northwestern farm regions of the United States and recommendations for further modification. — U. Varjjo (Oulu, Finska), Farming in Finnish Lapland and its development since World War II. — I. A. Suárez-Sarabia (Mexico), Preliminary study of the agricultural typology of the Mexican ejido. — M. A. Garcia (Mexico), Preliminary study of the agricultural typology of landed property in Mexico with 5 or less hectares. — V. Bonuzzi (Padova), Method changes in the classification of types of farming.

Objavljeni prispevki neprisotnih pa so bili tile: A. N. Rakitnikov (Moskva), Methods of typology of agriculture and their testing in the studies carried out. — L. M. Zaltzman-S. I. Polovenko, Certain methodological aspects of typology of agriculture. — O. K. Zamkov-K. V. Zvorykin (Moskva), Types of agriculture in their relation to the natural environment. — I. F. Mukomel-T. I. Kozačenko (Moskva), Agricultural district division of the Ukrainian SSR. — J. T. Coppock (Edinburgh), Types of farming in Great Britain: a research project. — J. D. Momen (Calgary), Classification of agriculture: a case study from the Carribean. — P. Scott, Types of agriculture in Australia. — J. A. F. Diniz, A. O. Ceron (S. Paolo, Brazilija), An experiment in using formulas to determine orientation of agriculture in Brazil. — A. O. Ceron (S. Paolo), The classification of agri-